

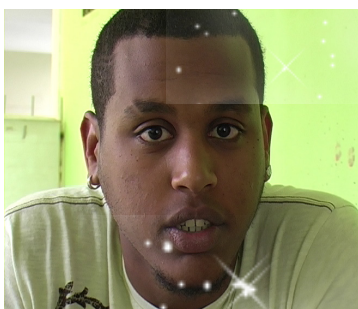
משרד החינוך

מינהל החינוך הדתי

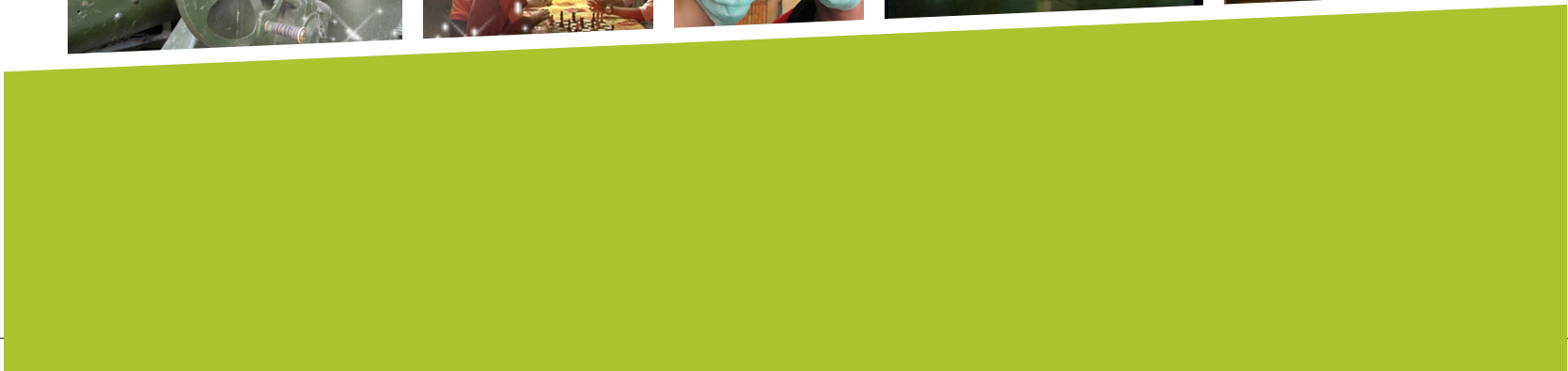
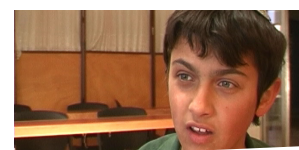
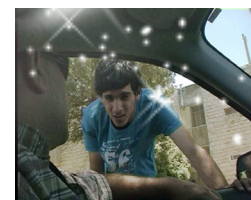
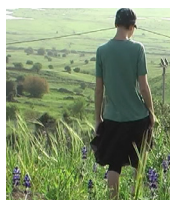
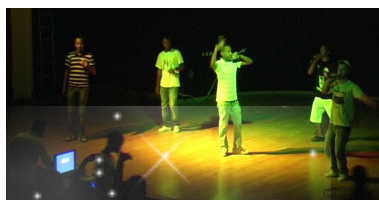
הפיקוח על לימודי התקשורת, הקולנוע והאמנויות

בגרות מהסרטים התשע"א

תחרות
יצירה צעירה
התשע"א

היש יצירה יהודית?

// אברהם ליפשיץ // ראש מינהל החינוך הדתי

בתוכה? את בבואותיהם של אברהם, יצחק ויעקב שנספגו ונשתמרו בה. הם כביכול נמצאים בעמקי הראי. אך מה שהיא רואה בראי הוא שיקוף של הלך הנפש. האבות נספגו בתוכה; הם חלק ממנה. אך המראה אינה מגלה לה רק תחושה בלתי מודעת; בבואותיהם של האבות כאילו אוחזות בה ולופתות אותה. מה היא חשה במגע זה: מחויבות? עונג? רוך? קשר אישי עד כדי מגע עם האבות הקדושים?

במקום אחר הרב כותב: "הבינה מדעתו, זאת היא הנקודה העליונה שבהתעלות הרוחנית, כל מה שנלמד הרי הוא נקלט מבחוץ ונופל הוא בצביונו לעומת ההגוי בקרב הנשמה פנימה. כל הנלמד אינו כי אם עצה עמוקה אך לדלות מתוך החבוי בלב, במעמקי הנשמה, את המובן הפנימי, מהדעת" (אורות הקודש א', עמ' קע"ח).

אולי הרב מלמדנו הגדרה עמוקה יותר של יצירה יהודית המשתקפת בשיר. השאלה הגדולה העומדת לפתחו של היוצר היא מה היחס בין הנלמד מבחוץ לבין היצירה הנובעת מתוכו של האדם פנימה. יש כנראה צומת כזה שבו המפגש מתרחש. הנלמד מבחוץ מגלה את העולם הפנימי של היוצר ומצליח לחשוף אותו. רבקה מרים נמצאת באותו מקום: כל מה שהיא כותבת שנעלם מאלבום התמונות הוא סימן למה שנמצא בתוכה. מה המשוררת חווה מול המראה? היא חווה את אבות האומה בכל חושיה; בראייה (תמונות), בשמיעה (מנגינה), במישוש ("ואותנו לופתות"), בטעם ("תבשיל וגבינה") ובריח (טבק). איזו עוצמה של חוויה לעמוד מול המראה ברגע של יום חולין ולמצוא בה את האבות, להתחקות אחר חייהם, לפגוש את ראשית האומה ברגעיה האנושיים ולהתחבר אליהם, והעיקר - למצוא את הכול בתוכה!

לכל באי הכנס ליצירה צעירה בחמ"ד, אלה היוצרים מתוך אמונה - מנהלי בתי ספר, המורים לתקשורת ולקולנוע ובמיוחד התלמידים היוצרים הגדולים - תודה על השותפות במהלך החשוב של חיזוקה והעצמתה של היצירה האמונית בעם ישראל.

הדעות חלוקות בהגדרת המושג "יצירה יהודית". יש מי שיגדיר יצירה יהודית כלי קודש ויודאיקה; אחרים יגדירוה כיצירה המביאה לידי ביטוי אמנותי את הכתוב בכתבי הקודש (מדרש תנועה, המחזה של סיפור תלמודי, ציור אמנותי של מאורע מהתנ"ך וכד'). יש מי שיגדיר את האמן היהודי כמי שיוצר אמנות הבאה מאמונה, ויש מי שיאמר שאין בכלל מונח כזה, "יצירה יהודית"! וכל קישור בין היצירה ובין היהדות הוא קישור רופף למדי.

פגשתי בשיר של המשוררת רבקה מרים, וכשסיימתי לקרוא אמרתי לעצמי: זו יצירה יהודית! (אין ספק שזו דוגמה אחת וכיוון אחד להגדרה הרחבה כל כך):

נעלמו מאלבום התמונות כבר דמויות אברהם ויצחק ויעקב -
פן יהיו לפסל וכל תמונה -
נמחקו אוזניהם, עיניהם, פיהם שדיבר או הפיק מנגינה
נעלמה השערה הדקה משערות אברהם
זו שנשרה על כתף גלימתו הלבנה
והמחמטה מכיסו של יצחק נמוגה
זו שכתמים של טבק בה היו ושיירים של תבשיל וגבינה -
אך בבואותיהם נספגו נשתמרו בעמקי הראי
והן אוחזות בנו לפתע ואותנו לופתות
בבואנו ביום של חולין להשתקף להתנאות
מול המראה שתלויה לה כאן בפניה.

הרב קוק זצ"ל כתב: "אין אדם קונה שום מעלה, כי אם מתוכיותו, מעצמותו המהותית הפנימית, ולא ממה שבא לו מבחוץ... אמנם כאשר נתבונן נמצא, שכל אחד משיג מהתורה והמצוות רק מה שצפון בפנימיותו" (חדריו, עמ' כ"ד).

המשוררת רבקה מרים מתבוננת ברגע סתמי, "ביום של חולין", כדי "להתנאות מול המראה שתלויה בפניה". במראה היא רואה את עצמה, את מהותה הפנימית. ומה היא חשה

הנוער הזה מדבר אלינו!

// רויטל זיוון (שטרן) // מפקחת ארצית על לימודי התקשורת והאמנויות בחינוך הדתי

בסוף הסרט "כבלים מודרניים", שהופק על ידי תלמידות במגמת הקולנוע באולפנת להב"ה, הנערה המיואשת מורידה את המתג הראשי של החשמל בביתה ואומרת: "אולי כך הם יקשיבו לי". האם, היוצאת החוצה לארון החשמל כדי להרים את המתג, אינה מבחינה כלל בבת הכורת על הרצפה מחוץ לדלת; היא ממהרת לחזור לעבודתה שנקטעה בשל הפסקת החשמל. מה פירושו של הסרט הזה אם לא זעקה לקשר?

הסרט "איך אתה נוהג?", שהופק במגמת הקולנוע באולפנת עפרה, מספר את סיפורה של נערה המקבלת מאמה סכום של 1,000 ש"ח (בקלות רבה) לצורך תשלום על שיעורי הנהיגה שהיא לומדת. בהיסח דעת היא מאבדת את המעטפה עם הכסף, וכשאמה מסרבת לתת לה כסף פעם נוספת, היא יוצאת לעבוד ולומדת להעריך את המאמץ הנדרש כדי להרוויח סכום כזה.

הסרט "והארץ לעולם עומדת", שהופק במגמת הקולנוע בישיבת נווה שמואל באפרת, מספר את סיפורו של אדם העובד בחברת פרסום הדורשת את כל מרצו וזמנו וכך הוא מאבד לאט-לאט את התקשורת עם משפחתו ואינו מתפנה אפילו לחגיגת יום ההולדת שאשתו מארגנת לו. סופו של הסיפור הוא שהפרויקט שהוא עבד עליו שעוה כה רבות נכשל, והוא מגלה שהבסיס האמיתי לחייו אינו העבודה אלא המשפחה המקבלת אותו חזרה לחיקה.

האותנטיות שבה הנושאים הללו מוצגים בסרטי הנוער מעידה עד כמה הסיפורים קרובים לעולמם ועד כמה הם מספרים לנו על עצמם. על כן אני ממליצה על השימוש בסרטים הללו ככלי עזר מצוין למחנכים, ליועצים ולמדריכים המעוניינים להקשיב לקולות התלמידים ולפעול לקידומו של החינוך.

העיסוק בחריגים ובשכול בסרטי הנוער

בהכוונה שאנו נותנים למורי התקשורת והקולנוע אנו מנסים להרחיק תלמידים מהעיסוק בחריגים ובשכול, ואם תלמיד מתעקש לעסוק בכך אנו מאפשרים לו לעשות זאת רק אם מדובר בו עצמו או בקרוב משפחה מדרגה ראשונה או שנייה או בחבר קרוב. עם השנים למדנו שרק כאשר נושא הסרט

בשנים האחרונות אנו עדים ליצירה ענפה ואיכותית של תלמידינו במגמות התקשורת והקולנוע בחינוך הדתי. סרטי הנוער הדתי הפכו למשאב יצירתי ולמצרך נחשק בכל פסטיבל נוער המכבד את עצמו בארץ, ובעיקר למשאב חינוכי מבוקש בכל השתלמות מורים בחינוך הדתי.

כמה דברים על נושאי הסרטים

סרטי הנוער מציפים נושאים רבים הקוראים להתייחסות בסדר היום החינוכי שלנו. פריסת הנושאים בסרטים היא רבה מאוד, ובכל שנה עולים נושאים חדשים המעלים סוגיות חדשות לתודעה.

גם השנה, כבכל שנה, הסרטים עוסקים בקליטתה ובתרבותה של העדה האתיופית, בקשרים המורכבים בין הורים לילדים בגיל ההתבגרות, בהתמודדות עם אבדן, עם מוות, ועם מחלות וכד'. שני נושאים חדשים בלטו השנה בין עשרות הסרטים שהוגשו לתחרות:

- הנושא הראשון: היחס לכסף והמדחף אחר הפרנסה. מצד אחד הקלות שבה בני הנוער מתייחסים להוצאת כסף ומצד שני המאמץ, משאבי הזמן, תשומת הלב והאנרגיות הנפשיות הנדרשות מהילד ומהמבוגר כדי להרוויח את הכסף הזה.
- הנושא השני: אמצעי התקשורת - קרי האינטרנט, הטלפון הנייד, האי-פוד, משחקי המחשב והפייסבוק - המשתלטים על חיינו וגוזלים את הזמן שבעבר הוקדש לתקשורת בין-אישית בין בני משפחה וחברים. האם אפשר לנהל חברות אמיתיות דרך הפייסבוק? האם הודעת S.M.S היא תחליף מספק לתשומת לב וליחס של הורה?

שני הנושאים הללו אינם מנותקים זה מזה. ההורים עסוקים בפרנסה. העולם מציע תחליפים קלים וזמינים לתקשורת, המספקים אשליה של קשר מסודר וקבוע. סרטי הנוער מפריכים את האשליה הזו ומצביעים על הצורך בקשר אישי ואנושי שאין לו תחליף.

מאוד לטעמנו הן מבחינת התרבות שהם מביאים אל המסך והן בשל הדילמות שהם מעלים. אנו מבקשים לחזק מגמה זו באמצעות התחרות.

התחרות מיועדת לתלמידי י"א שבשנה הבאה יהיו תלמידי י"ב ויפיקו את סרטי הגמר שלהם. לתסריטים הזוכים - אחד עלילתי ואחד דוקומנטרי - נסייע בתהליכי ההפקה, הן בתקציב והן בהדרכה. המועד האחרון להגשת ההסרטים הוא לפני חופשת פסח. אנו מבקשים מהמורים לעודד תלמידים להגיש תסריטים לתחרות הזו.

בהזדמנות זו אני מבקשת להודות למורים על עבודה יצירתית, מאומצת וקשה שהניבה את הפרות הללו שכולנו גאים בהם.

או האדם שעושים עליו את הסרט קרוב באמת ללב היוצר יש סיכוי ליצור יצירה אותנטית ונוגעת. אך לעומת זאת, כאשר היוצר בוחר לעשות סרט על אדם מוגבל וזר, שהכיר רק לצורך עשיית הסרט, ברוב המקרים הסרט אינו מצליח לגעת בצופה, ובעת הצפייה יש תחושה לא נוחה של ניצול גיבור הסרט לצורך סחיטת בלוטות הרגש. רק אם הנושא קרוב מאוד ללבם של היוצרים, והם מזדהים באמת עם ההתמודדות של הגיבור, הם מצליחים לבטא את ההזדהות הזו על המסך וליצור אמפטיה אצל הצופה שאינו חושד שמנסים ללכוד אותו במניפולציה רגשית.

כמה דברים על איכות הסרטים

השנה הוגשו לתחרות למעלה מתשעים סרטים, מספר המאפשר לדבר בהכללה על איכות היצירה. כל אחת מחמש ועדות המיון שצפתה השנה בסרטים (כל ועדה צפתה בכ-15-20 סרטים) התרשמה מרמתן הגבוהה של היצירות - מהצילום, מהבימוי, מהעריכה, מאיכויות הסאונד ומעומק הטיפול בנושאים. התחושה הכללית הייתה שלרוב היצירות שנשלחו לתחרות אכן מגיע ציון גבוה בתעודת הבגרות.

עשרים ושבעה סרטים עלו השנה לשלב חצי הגמר, ומתוכם נעשה המיון האחרון. היה קשה ביותר לבחור את חמישה עשר הסרטים שיעלו לגמר, ולכן החלטנו להקרין את הסרטים שעלו לשלב חצי הגמר בכנס היצירה היהודית שיתקיים השנה באדר ב' בעיר לוד. הקרנה זו תאפשר חשיפה לתוצרים מצוינים נוספים של תלמידינו שלא יכולנו להעלותם לגמר (ב"ה צפוף בצמרת...).

תחרות התסריט היהודי

בתום התחרות הזו, ולקראת שנת התשע"ב, אנו עורכים תחרות לתסריטים העלילתי והדוקומנטרי היהודיים הטובים ביותר. כבר השנה צפינו בכמה סרטים מצוינים שהם יהודיים

”והחוט המשולש לא במהרה יינתק...” מבט מקצועי משולש על מגמות התקשורת בחמ”ד

// אלכס גליקסברג // מחמ”ד מחוז ירושלים

יסולא בפז, כפי שראינו במעגל הראשון. בנוסף, אין זה סוד שמנהלי החינוך העל-יסודי עושים מאמצים כבירים למשוך אליהם תלמידים, וקיום מגמת תקשורת יוצר תדמית חיובית של המוסד החינוכי. בשל מאמצים אלה “צבעו” מוסדות חינוך רבים את עצמם בצבעים ייחודיים מושכי תלמידים, וכשהתופעה התרחבה, התקנאו המנהלים זה בזה, והתחולל מהלך של פתיחת מגמות תקשורת נוספות ברחבי המחוז ומחוצה לו.

במעגל השלישי: מגמות התקשורת חוללו שינוי בתוך מוסדות החינוך (המעגל הראשון) ושינוי נוסף בקהילת המוסדות העל-יסודיים (המעגל השני). שני שלבי השינויים האלה משפיעים בהכרח על כלל המערכת החינוכית המחוזית, שכן התרבות של לימודי יצירה בחינוך העל-יסודי חדרה בהתמדה גם לבתי הספר בחינוך היסודי. חלק גדול מהדיונים החינוכיים בתוך הנהגת החינוך המחוזית, בין קבוצות המנהלים לצוותי הפיקוח הכולל והמחמ”ד, מוקדשים לשמירה, להרחבה ולעידוד של הלמידה היצירתית. מערכת לימודי מגמות התקשורת, לצד מגמות יצירתיות נוספות, היא מעין מודל מדגים לכל שלבי החינוך.

החמ”ד במחוז ירושלים רואה במגמות אלו את המפתח לביטוי נכון וראוי לעולמם הרגשי-אמוני של התלמידים במסגרת הלימודית ולקראת סיום לימודיהם, המעצים את החוסן הפנימי שלהם כבוגרי החמ”ד המשתלבים בהוויית הפסיפס התרבותי במדינת-ישראל.

הכנס ליצירה הצעירה בחמ”ד, המתקיים מדי שנה, שוזר יחדיו את שלושת המעגלים לחוט אחד ארוך בכמות ועבה באיכות.

ואכן החוט המשולש לא במהרה יינתק - - -

לימודי התקשורת בחמ”ד קנו לעצמם שם בעשור האחרון. הסיבה לכך היא בעיקר מתן לגיטימציה ערכית בקהילות החמ”ד לעיסוק בתחומי יצירה המכילים בתוכם עולם רגשי עשיר, בעל ביטוי יצירתי-מוחשי, לצד ידע קוגניטיבי של תחום הדעת. יתרה מכך, התברר בדיעבד שעולם רגשי זה מבטא באופן ישיר את עולמם האמוני-דתי של התלמידים כפי שהוא בא לידי ביטוי בסופו של תהליך יצירתם של בוגרי המגמות היצירתיות.

עוד התברר לנו לאורך השנים, שפעמים יצירות אלו מאפשרות להציף מצבי קונפליקט ומשבר שהיוצרים הצעירים נמצאים בהם. היצירות שיקפו קריאת כיוון למבוגרים להיות מעודכנים כאן ועכשיו בעולמם הרגשי-אמוני של בני הדור הצעיר, ופרצו דרך למתן חופש ביטוי ראוי ומכובד לדין תוך-בית-ספרי וציבורי במצבים אישיים אלו.

באופן מקצועי ואישי זכיתי שהתהליך המתואר לעיל נגע בי בשלושה מעגלים: במעגל הראשון כמנהל, במעגל השני כמפקח כולל בחינוך העל-יסודי ובמעגל השלישי כמחמ”ד. ואפרט:

במעגל הראשון: לשמחתי זכיתי להקים את מגמת התקשורת באולפנת כפר-פינס כאחד מהמוסדות החלוצים שנטלו על עצמם לפתח תחום דעת אתגרי זה. השיח הערכי והאישי שהתקיים בקהילת הלמידה של מגמת תקשורת חולל שינוי בכלל קהילות הלומדים באולפנה, שכן התקיים שיח מיטבי ערכי ואישי בין צוות ההוראה לתלמידות שאפשר לתלמידות לבטא את עצמן ולהיות חלק פעיל בתהליכי ההוראה והלמידה במגמה. זאת בניגוד לרוב מגמות הלימוד הקלאסיות האחרות שידענו בחינוך העל-יסודי, שבהן התלמידות סבילות ולא פעילות ולא מתקיימת למידה שיתופית.

במעגל השני: נוכחתי לדעת כמפקח כולל בחינוך העל-יסודי, שקיום מגמות התקשורת הוא אתגר לימודי וחינוכי למנהלים של מוסדות החינוך העל-יסודי. הערך המוסף של מגמת תקשורת ראוייה במוסד החינוכי הוא משמעותי ולא

מגמת הקולנוע בעולם הישיבתי

// הרב שמחה ויסמן // ראש ישיבת נעם, ירושלים

רקע

מזה ארבע שנים פועלת מגמת קולנוע בישיבתנו, ארבע שנים שבהן אנו מתענגים על יצירה נהדרת, הנותנת ביטוי לתלמידים הלומדים בה ומקרינה בפועלה המבורך על כלל הישיבה.

קדמו לפתיחת המגמה הרבה חיבוטי נפש, שאלות, תהיות, רצונות ואף חששות באשר לדרך שאליה תוביל אותנו מגמה זו. התייעצנו רבות עם רבנים, עם אנשי מקצוע ועם מוסדות חינוך שהמגמה פועלת בהם. לא מעט שאלנו את עצמנו: מה אנו רוצים, האם הדבר מתאים לאופיינו ולקו החינוכי שלנו, והאם נשכיל לעודד יצירה בדרך נכונה וטהורה?

הרצון

היזמה להקמת המגמה באה מתוך מחשבה והבנה שהאמנות לסוגיה יש בכוחה להיטיב לכלל ולפרט. היא מאפשרת לאדם להגיע למחוזות שחיי היום-יום והשכל לא יאפשרו לו להגיע אליהם אף פעם. היא מאפשרת לו להוציא לפועל את כוח היצירה שבו, את הצפון בלבו, ולהעניק למציאות ולחיים עומק ועדינות.

באורות הקודש חלק א' הרב קוק כותב:

- "מי שיש לו נשמה של יוצר מוכרח להיות יוצר רעיונות ומחשבות, אי אפשר לו להיסגר בתלמודו השטחי לבד, כי שלהבת הנשמה עולה היא מאליה, ואי אפשר לעצור אותה ממהלכה..." (עמ' קע"ז).

- "בכל רגע, דקה מן הדקה, הננו יוצרים, מדעתנו ושלא מדעתנו, המון יצירות לאין תכלית, שאם רק נתלמד להרגישן, להביאן אל התחום של הכרתנו המובלטת, להתרגל להכניסן בתוך מסגרת של ביטויים נאותים להן, אז ייגלה הודן והדרן, ופועלן ייראה על פני החיים כולם" (עמ' קע"א).

מדבריו הנפלאים של הרב נשאב שלוש נקודות המחזקות את דברינו לעיל:

1. היצירה פועלת בתוכנו ללא הפסקה.
2. צריך לדעת להרגיש ולתרגם את היצירה בכלים נאותים.
3. אי אפשר (אסור?) לכלוא את נשמתו של היוצר.

ההתמודדות

הדברים נכונים לכל אדם, אולם חזקים שבעתיים כאשר מדובר בבחורים צעירים, ששמחת החיים וכוח היצירה שבהם עז, ורצונם לבטא זאת. יחד עם זאת, עם כל החיוב שבדבר, שאלנו את עצמנו שאלות לא פשוטות באשר לפתיחת המגמה, בעיקר לאור הקו החינוכי של הישיבה. להלן מקצת מן השאלות:

א. האם כוח היצירה של המתבגר לא יוביל אותנו גם למחוזות שאיננו חפצים?

ב. לעתים קרובות השאיפה להשביע את רצון הצופים עלולה לגרום לתלמיד להיות פרובוקטיבי ולעשות שימוש זול ונמוך בעין העדשה. האם לכך התכוונו? האם לכך התכוון הרב קוק?

ג. האם יש צורך בהכרח להיחשף לדברים שאינם הולמים את הקו החינוכי של הישיבה (ולעתים אף נוגדים את ההלכה) במגמת הקולנוע?

ד. היש מקום להגביל ולחסום את התלמיד בתהליך היצירה? אם כן, באיזו נקודה? ומה תהא הרגשתו? האם אין חשש שהוא ירגיש שאנו נלחמים אתו?

ה. אילו סרטים יפיקו התלמידים: האם הם יפיקו מה שהם רוצים או שגם אנו נהיה שותפים לבחירה ואולי אף נכתיב להם את הנושאים?

ו. ושאלה מעשית: האם במשרד החינוך יבינו לנפשנו? האם סרטי האנסין המוצגים בבחינת הבגרות יתאימו לנו?

ההחלטה והמציאות

סיעור המוחות שעברנו הביאנו להחלטה ברורה: פותחים, ובשמחה! יכול נוכל, ובעז"ה נדע לעשות זאת בדרך הנכונה! ארבע נקודות חשובות סייעו לנו להגיע להחלטה:

הראשונה: התובנה שגבולות הלכתיים ומוסריים אינם חוסמים אלא דווקא יוצרים ליטוש נכון יותר של הרעיונות.

השנייה: ההחלטה שהסרטים יהיו דוקומנטריים ולא עלילתיים. יותר הקשבה למציאות, יותר תובנות, ולא סיפור הנובע מהאדם הפרטי.

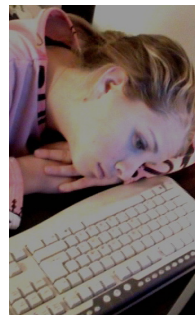
השלישית: האמון במורה המגמה, הרב נאור גלעד. הידיעה שהרב נאור ישכיל לנווט את התלמידים ברוח ובאווירה הנכונות מתוך לימוד והבנה שיוצר יכול להגיע לפסגה ויחד עם זאת להיות דתי ואיש הלכה.

הרביעית והחשובה מכול: האווירה הקיימת בישיבה, העבודה מתוך שותפות עם התלמידים, השיח המשותף והתובנה שכולנו באותה שאיפה ובאותו רצון. האווירה הזו תאפשר לצמוח גם כשהיו נקודות מורכבות ושאלות של בירור אמיתי.

בסיעתא דשמיא, ובזכות ההכנה הנכונה וההבנה האמיתית מצד הפיקוח במשרד החינוך, זכינו ומגמת הקולנוע עולה ופורחת בישיבה. יש התמודדויות והגבלות, אולם אין חסימות. כשעולה שאלה מעשית אנו משתדלים ללמוד עם התלמידים את הקשיים וליצור פתרונות בשותפות, לאחר בירור אמיתי. תפילתנו ש"היצירה והלימוד", כלשון הרב ב"אורות הקודש", יפרו זה את זה וירחיבו את כוח מחשבתם של התלמידים בחיים ובעבודת ה'.

שגורים של העדה האתיופית

לזה...
יש ליעוד בן

יוסף או האחים - פתיחות מול סגירות ודרכי ההתמודדות

// הרב שמואל רוזנבלום // ראש ישיבת בני"ע לפיד מודיעין

מהי הדרך הנכונה, הפתיחות או הסגירות?

הדברים מורכבים שבעתיים בכל הקשור ליצירה. כאשר לומדים את תורת ה' הקדושה, הדברים יכולים להיות קלים יותר. הבסיס הוא הטקסט הקדוש והטהור, ומשם הכול זורם. כאשר האדם מתבקש ליצור הגבולות מיטשטשים. מקור היצירה הוא האדם. למעשה הרצון להיות יוצר מוציא את האדם במובן מסוים מתוך הגטו. אתה חייב להיות בעולם רחב, מלא רגשות ודרכי ביטוי מגוונות. כאן הרבה יותר קשה לשמור על העצמיות. קשה מאוד להיות איש העולם הגדול ולשמור על הייחוד.

נדמה שהיום גם מי שחצה לחיות בגטו אינו יכול לעשות זאת. אנו חיים בעולם רחב, וגם אם אנו חיים פיזית בעולם מסוים, העולם האחר חודר ומגיע אלינו דרך מדיום רחב. בנינו חיים בדואליות מדהימה: הם יונקים מהגטו, מבתי המדרש המנסים לבנות על טהרת הקודש, אך הם יונקים לא מעט מהעולם הרחב שהם חיים בו בשעות ובזמנים אחרים, מי יותר ומי פחות.

האם אפשר לחזור לגטו? האם אפשר לסכור את התרבות הכללית מלהגיע אל הנוער? הדבר נראה בלתי אפשרי. אם כן, מה אפשר לעשות?

יש צורך לנסות ולחבר את הגטו של בני יעקב עם דרכו של יוסף. יש צורך ליצור גטו המאפשר להיטען באנרגיות מקוריות מחד גיסא, ומאידך גיסא יש לתת לבנים את האפשרות המודעת להיות יוסף הצדיק. האפשרות הזו תתממש רק אם ניתן אמון בבנים ונאפשר להם גם ליפול; נפילה שמלמדת, נפילה שמחשלת. אם רק נפחד - נפסיד.

להשגת מטרה זו יש להיעזר באמון, בבחירה, באחריות ובשיתופיות.

שלושה מודלים לחינוך לימדונו שלושת האבות:

1. **החינוך המחבק והפתוח לשובות:** שלא כבעבר, היום גם בנים נוטים להתחבק ולהתרפק איש על רעהו. גם חברים רחוקים זוכים לכינוי הקרבה "אחי". **אברהם העברי היה המחבק הגדול.** הוא חיבק כל אדם באשר הוא אדם. **אוהלו**

ויכוח אדיר התנהל בין האחים ובין יוסף לגבי אורח החיים הנכון.

יוסף, מכוח חלומותיו ועקב השתלשלות חייו, מוצא את עצמו בלב האימפריה המצרית. בתוך נחשול התרבות האלילית יוסף צריך לעמוד איתן ולהיות "עברי". הוא אמנם נטוע בתוך העשייה הגדולה בכל רמ"ח איבריו, אך מצליח לשמור על זהותו לאורך כל הדרך. הוא עומד מול אשת פוטיפר וכמעט מועד, אך בסופו של דבר אינו חוטא ונזרק לבור האפלולי שממנו אין דרך נראית לצאת. כאשר משום מקום נמצאת ההזדמנות לעלות מהבור ויש ליוסף כמה דקות של חסד מול פרעה, הוא אינו מתבלבל. במשפטו הראשון מול מלך האימפריה המחשיב את עצמו לאלוהים יוסף אומר: **"בלעדיי, אלוקים יענה את שלום פרעה."** לי אין כוחות; הכול ממלך מלכי המלכים. גם בהמשך הדרך, כאשר הוא יושב על כיסא המלוכה, יוסף מדגיש לכולם כי הוא עברי. לכן המצרים, עבדיו ונתיניו, אינם יכולים לאכול אתו אפילו לחם ביחד.

לאור זאת מובן מדוע נקרא יוסף "יוסף הצדיק". יוסף חי בתרבות זרה, חומרנית, אלילית מנוכרת לזהותו ולאישיותו. יוסף חי ופועל בעוצמה בעולם האחר, אך נשאר נאמן למסורת בית אבא גם כלפי חוץ וגם כלפי פנים.

לעומת זאת יעקב ומשפחתו מנהלים אורח חיים אחר; הם חיים בגטו משל עצמם. הגטו שומר על אורח החיים הרצוי. התלכיד המשפחתי הוא מקור האנרגיה לשמירת הזהות. התלכיד בונה זהות ויוצר גם את הכוח לעמוד מול החוץ. תמיד כאשר יוצא מי מבני המשפחה החוצה, הוא מציץ ונפגע. יהודה יורד מאת אחיו ומגיע עד למפגש עם אישה זונה. דינה יוצאת לראות בבנות הארץ ונתפסת בידי שכם בן חמור.

כאשר המשפחה יורדת למצרים יעקב מקפיד להתיישב בארץ גושן, רחוק מההמולה המצרית. הגטו היהודי הזה, הגדל והולך, מפריע למצרים בהמשך הדרך, ומביא את פרעה לנסות ולמגר את הציבוריות הישראלית בגזרות מגזרות שונות.

מדוע, בנוסף לברכה האישית השבטית, כל הבנים זוכים לברכה מאוחדת של "יחד שבטי ישראל".

יתרה מזאת, כבר מגיל צעיר אפשר יעקב לבניו הרכים **שותפות** בקבלת ההחלטות הגורליות של המשפחה. כך נעשו הבנים מחוברים לדרכו של יעקב. לא פעם נכווה יעקב מהעברת השרביט לבנים, כמו בסיפור דינה בשכם ובשליחות הבנים למצרים להביא שבר ומזון למשפחה. אך על אף האכזבות לא שינה יעקב את גישתו הבסיסית. הוא הבין כי הפיכת הבנים לשותפים מכהה את יצר המרדנות שלהם ומחייבת אותם לראות את עצמם **חלק מהמסגרת** ולדאוג לשלמותה.

בהיותי תלמיד צעיר בישיבת בני"ע בכפר הרא"ה נפגשנו לא פעם עם בני המחזורים הראשונים כדי לשמוע סיפורים ולחוות חוויות. תיאור הדרך שבה התקבל תלמיד חדש אז בכפר הרא"ה ריגשה אותי במיוחד: כאשר הגיע בחור וביקש להתקבל לישיבה, הוא פנה, כמקובל, אל ראש הישיבה, הרב נריה. בדרך כלל הפנה אותו הרב נריה, לאחר שהתרשם ממנו, אל התלמידים עצמם כדי שיחליטו אם הוא ראוי להיות חלק מהחבורה. התלמידים היו צריכים להחליט אם לקבלו או לא. ברוב המקרים הוחלט על תקופת ניסיון שבסופה התכנסו שוב התלמידים להחליט על המשך דרכו של הבחור החדש. בלי להכביר במילים העביר הרב נריה לתלמידיו את המסר כי הישיבה שייכת להם לא פחות מאשר לראש הישיבה ולכן גם הם אחראים ושותפים לגורלו של המוסד.

לסיכום, נראה כי כיום יש צורך להעביר את שרביט הבחירה ולקייח האחריות אל הנוער עד כמה שאפשר, כדי להכין אותם להתמודדות שממילא הם חיים בתוכה. החינוך להישאר אך ורק בגטו בגיל צעיר אינו מספיק היום, שכן אי-אפשר באמת ליצור גטו סגור לגמרי. הגטו צריך להיות מקום חם ומקור טעינה, הנותן "דמות דיוקן" להתמודדות שאנו מאפשרים כדי ללמד את תלמידיו איך באמת לחיות בעולם שבו הגבולות מטושטשים. עולם של גבולות רחבים ודיאלוג מתמיד סביב הזהות והמהות מאפשר לנו להוציא בנים מחומשים בכוחות להיות בפנים וגם בחוץ, נאמנים לעצמיותם ולמורשת יעקב סבא.

היה פתוח לכול, ללא הבדלי אמונות, דעות וערכי מוסר. ישמעאל גדל בבית הפתוח הזה. נפשו הרכה צפתה באביו הצדיק שנהג בחסד גם עם הגרועים שבחברה. חוסר הגבולות בבית אברהם אפשר לישמעאל להיפתח לעולמות של קלות ראש וצחוק. שרה, בראייתה החדה, הבחינה בסטייה של ישמעאל ודרשה מאברהם להרחיקו. לאברהם המחבק הייתה דרישה זו מכה קשה ביותר. "לו ישמעאל יחיה לפניך", התפלל ענק החסד לבורא עולם. אברהם פשוט המשיך לחבק וסירב לראות את הרע בבנו הבכור.

2. החינוך האחיד: יצחק בן הזקונים **הסתגר בביתו**. הוא לא הכניס עולמות זרים אל משפחתו. איש הגבורה שענינו כהו מראות ביצר את אוהלו. החינוך בבית היה נוקשה אך **אחיד**. עשו האדמוני וחם המזג זכה **לאותו חינוך ולאותה שיטת לימוד** שקיבל יעקב התם. החינוך האחיד אינו מתאים בהכרח לכול. יעקב נבנה והתפתח, ואילו נפשו של עשו נסרטה פעם אחר פעם, עד שבעט ויצא לתרבות רעה.

3. החינוך לשונות מתוך אחדות: יעקב הנכד הצליח להעמיד שנים עשר בנים תוך פרק זמן קצר ביותר. בביתו שרר מתח סביב ההגמוניה במשפחה, אך הוא השכיל ליצור שלד של אחדות בין הבנים למען מטרה משותפת. גם הבנים שהתרחקו בשלב מסוים - יהודה ויוסף - ופנו למחוזות אחרים, זכרו את צור מחצבתם ושבנו אליו בסופו של דבר. יעקב פעל בשני קווים מקבילים: מצד אחד התפתחו השבטים כל אחד בדרך שונה ומתאימה לאופיו הייחודי; יעקב לא דחה אף בן, גם אם הוא חרג מהנורמה המשפחתית, וכך אפשר לכולם להתפתח ביחד ולהיבנות גם מהכישלון. מצד שני ניסה יעקב לבצר את חומות הביחד והצליח בכך. הבית שיצר היה חזק וחם, ומי שהציץ מתוכו ונפגע, ידע לחזור ולהיטען ולהתיישר כאשר סטה מן הדרך. לכן בסוף המסלול הארוך של חייו יכול היה יעקב לשכב במיטתו ולברך את כל בניו לחוד וביחד, לברך את השונות ולמצוא את המכנה המשותף. ברכותיו בערוב ימיו מבהירות את גישתו. כל שבט הוא נשמה בפני עצמה, בעלת ביטוי עצמי ייחודי. הברכה הותאמה במיוחד לנטיית הנפשיות ולכיוון התפתחותו העתידי של הבן. על אף השונות דרש יעקב מכל השבטים לשמור על מרקם אחיד ולפעול למען מטרה משותפת. לאור זאת מובן

ללמד תקשורת – קצת אחרת

// שי ולדמן // מדריך ארצי להוראת התקשורת

למדו אותם להשתמש בטענות. טענה טובה היא טיעון + נימוק (הסבר או המחשה). אם התלמיד נדרש לשפוט איכות של תוכן מסוים, הוא צריך להיות מסוגל להציג את עמדתו ולנמקה. לדוגמה: אם התלמיד יטען שז'אנר מסוים הוא איכותי או לא איכותי, או שסיקור התקשורת במקרה פלוני מאוזן או מוטה, עליו לדעת להסביר ולהוכיח את טענתו. הצורך לטעון טענות טובות ומלאות מחייב את התלמיד לחשוב היטב ולהציג את דעותיו באופן מלא ומשכנע, במקום להשמיע טענות חסרות בסיס או נטולות היגיון, המבוססות רק על רגש או על אינטואיציה רגעית.

חשפו את התלמידים לסוגי מדיה רבים ככל האפשר בשיעור.

התקשורת כיום מגוונת מאוד, ולכן גם עליכם, המורים, להיות מגוונים. לחלקנו יש נטייה להיצמד מתוך הרגל לסוג מסוים של מדיה או לסוג מסוים של תכנים. עולמנו עשיר בתכנים תקשורתיים מסוגים שונים והמדיה החדשים מאפשרים לנו להציג ביתר קלות את החומר הנלמד. אפשר להקרין קטעי מהדורות חדשות ממחישות מהטלוויזיה, כתבות מסקרנות מהעיתונות האלקטרונית, ראיונות מרתקים מתכניות הרדיו וטורים משמעותיים מהעיתונות הכתובה - הכול לפי הצורך, לפי רמת החשיפה שאנו בוחרים וכמובן בהתאם לחומר הלימוד ולרמת הלומדים.

תתפלאו, דווקא התקשורת ה"חלקית" יותר (ללא שפת גוף או ללא אינטרונציה קולית, כמו זו שברדיו או בעיתון) יכולה להיות נתונה יותר למניפולציות ולהבניית מציאות ולשמש טוב יותר להמחשה. כמו כן לא יזיק לגוון באתרים, בעיתונים או בערוצי טלוויזיה שאנו ממחישים בעזרתם את טיעונינו, כמובן בתיווך ובפיקוח שלנו.

למדו את התלמידים תוך התנסות מעשית.

אין חכם כבעל הניסיון? אם כן, קדימה: יצרו ניסיון! עודדו את התלמידים לכתוב "ידיעות חדשותיות", לסקר "אירועים" אמיתיים או דמיוניים, להמציא סוג תכנית המתאימה לכללי ז'אנר מסוים (ולמכור אותו לזכייניות ברווח גדול...) וכד'.

כל מורה תקשורת מתחיל (שעבר הכשרה הולמת) יודע כי אחת ממטרות הוראתו של מקצוע התקשורת היא להפוך את הלומד לאזרח המודע יותר לתהליכים המתרחשים סביבו, לצרכן היודע לדרוש איכות ולבקר את התכנים שמציעים לו אמצעי התקשורת וליוצר בעל כלים ראויים ליצירה בעלת ערך. אולם כיצד עושים זאת טוב יותר וקצת אחרת מההוראה השגרתית?

במאמר קצר זה אשתדל לתת רעיונות הן למורים והן לתלמידי מגמות התקשורת בחינוך הדתי מתוקף היותי מדריך ארצי להוראת המקצוע.

עודדו למידה עצמאית.

למה להגיש לתלמיד את החומר מוכן אם הוא יכול להגיע אליו בעצמו? לדוגמה, אם עלינו ללמד מאפייני ז'אנר מסוים, אפשר להציג לתלמידים דוגמאות מייצגות וראויות מן הז'אנר הנלמד ולאפשר להם להסיק בעצמם, מתוך הבחנה במאפיינים חוזרים, מה הם מאפייני הז'אנר. בכל דוגמה שנבחר מתוך הז'אנר של "אופרת סבון", למשל, נמצא דמויות דומות, אתרי צילום דומים, מבנה עלילה דומה, תוכני עיסוק דומים וכד', והתלמידים יכולים להסיק בעצמם מה הם המאפיינים הקבועים.

ודוגמה נוספת: אם עלינו ללמד חומר תיאורטי כמו "תיאוריית קביעת סדר היום" או "תהליכי בררת מידע חדשותי", נוכל לתת לקבוצות תלמידים משימה של ניתוח תכנים תקשורתיים בעיתון או במדיום אחר ולאפשר להם למצוא בעצמם את עיקרי התיאוריה.

מובן שתפקידנו כמורים הוא להוביל, לכוון, למקד ולסכם את הנלמד, אולם למידה שהגיעה דרך הסקת מסקנות אישית של התלמידים ודאי תיזכר טוב יותר בכמותית ואיכותית.

למדו את תלמידיכם להביע דעות מנומקות.

למדו את תלמידיכם לטעון טיעונים אמיתיים בעת הבעת דעות במטרה להפוך אותם לאזרחים ולצרכנים טובים יותר.

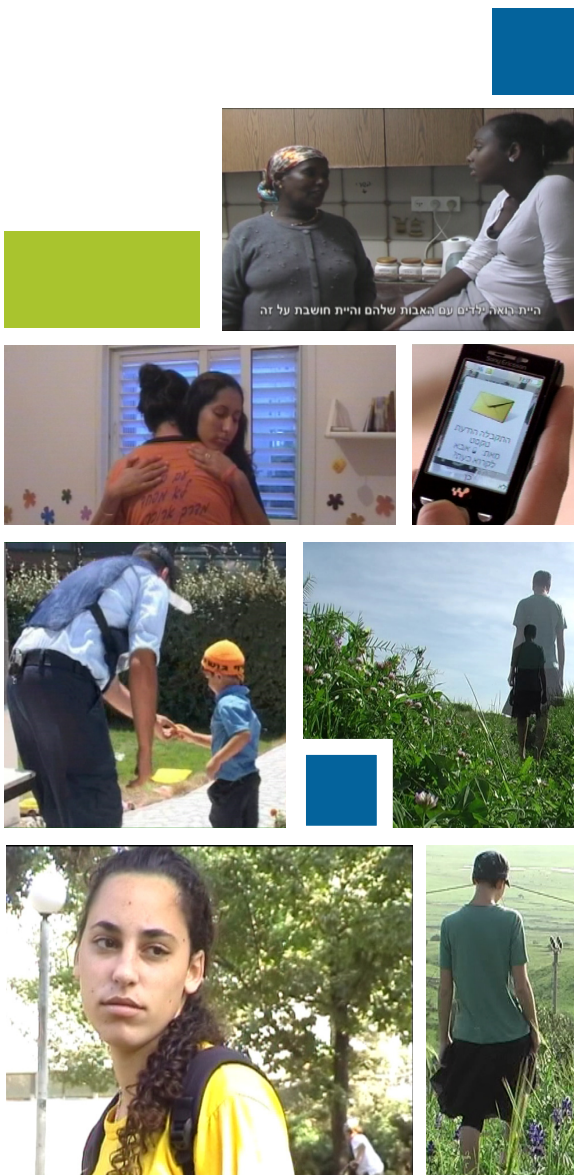
אם הדבר מסתייע, כדאי לקיים סדנה מעשית מקצועית עם איש מקצוע מהשטח, המיומן בכך. אם אתם, המורים, הייתם בעבר או הנכם עדיין אנשי שטח בנוסף להוראה, השתמשו בכך. אולם אפשר לעשות זאת בקלות יחסית גם ללא ניסיון שטח, בהכוונה מתאימה. ההתנסות המעשית תאפשר לתלמידים להסיק מסקנות בעצמם, ללמוד מתוך חוויה אחרת, וכמובן להפנים את החומר לאורך זמן ממושך, ואולי אפילו לאורך שנים, כבוגרים וכהורים.

אל תהססו לעורר דיון בכיתה.

מורים רבים מהססים לערוך דיון בכיתה. דיון עלול לגלוש מעבר לזמן המוקצב, לחצות את גבולות הנימוס ולהפחית את השליטה שלנו, המורים, בשיעור. נכון? לא בהכרח. אם נדע להציב גבולות לזמן ולסגנון הדיון, לשלוט ולכוון, למקד ולגוון, נוכל לעורר את התלמידים לחשיבה, להסקת מסקנות, לפיתוח סבלנות וסובלנות וללמידה איכותית ופורייה הרבה יותר.

אפשר לערוך דיון מעניין בכיתה כמעט על כל נושא. להלן נושאים לדוגמה:

- האם ייצוג הדתיים בחדשות ובסדרות גורם יותר נזק או מביא יותר תועלת לציבור הדתי?
- האם הסכמת אנשים לחדירה לפרטיותם בז'אנר הריאליטי מספיקה כדי להכשיר את התכניות?
- אין סוף למגוון הדיונים שאפשר לערוך, והדיונים יכולים להיות מפרים ומעניינים ולקדם מאוד את ההוראה.
- לסיכום, מקצוע התקשורת הוא מקצוע דינאמי, מרתק ובעל מגוון אפשרויות הוראה. יש לנו הזכות והחובה ללמד אותו מתוך אהבה ואחריות, וכן גם קצת אחרת ממקצועות אחרים. אל תהססו לנסות מגוון דרכי הוראה ולשתף אחרים בפורומים למורים לתקשורת, הן הדתי והן הכללי.

לידתו של סרט

// נורית יעקבס ינון // מדריכה ארצית לקולנוע מעשי בחמ"ד

שונים המעוניינים בסרטים מבית היוצר של תלמידי מגמות הקולנוע.

נדמה לי, שההימנעות משליחת הסרטים של המגמות לפסטיבלים נובעת מאותה סיבה שבגללה כמעט לא נרשמו תלמידים של כיתה י"א לסמינר המצוינות בשיתוף הרשות השנייה שהוצע השנה לכולנו. את הדוא"ל בנושא קיבלו כולם, אך את מספר הנרשמים אפשר לספור על אצבעות כף יד אחת...

השנה הכרזנו על שני מסלול תחרות חדשים לכיתות י"א של מגמות הקולנוע בחמ"ד: פרס התסריט היהודי ותחרות רגעים יהודיים של סרטי הגמר בכיתות י"א. אני תקווה שההיענות תהיה משמעותית ותניח אבן פינה למסורת שתימשך לאורך שנים.

ההשתתפות בפסטיבלים וכמובן הזכייה בפרסים מעניקות תמריץ חיובי ליוצרים ולמגמה ולמעמדה בעיני הנהלת בית הספר וכלל המורים והתלמידים. בנוסף התהליך החינוכי הכרוך בעשייה המיוחדת של מי שבחר במגמת הקולנוע - שבשונה מכל שאר המקצועות של התלמידים כרוכה ביצירתיות, בעבודת צוות, בהתמדה, במנהיגות, בתושייה ולעתים אפילו בסוג של כוח סבל... - התהליך הזה מוביל את תלמידינו לחוויה מעצימה של מסוגלות ואופק אישי רחוק שהשפעותיו רחבות יותר מציון טוב בתעודת הבגרות. מרבית התלמידים לא ימשיכו בחייהם הבוגרים דווקא בתחום זה, אבל מחיאות הכפיים של קהל שהתרגש מהסרט שלהם ילוו אותם זמן רב.

כאם לארבעה ילדים וכבמאית סרטים מעולם לא חשתי הזדהות עם ההשוואה בין לידה ליצירת סרט. עם זאת, אני חושבת שיש נקודת השקה מסוימת בין שני הדברים שאפשר לפתוח אתה דיון: גם כשנגמר התהליך הארוך, המפרך, הקשה והנפלא כל כך, הבלתי-אפשרי ושאי אפשר בלעדיו של יצירת סרט, גם כשקבוצת תלמידות או תלמידים מגיעים לקו הגמר - לטעמי לא שם התהליך תם. שם הכול מתחיל; ממש כשם שתום ההיריון אינו מסמל סוף אלא בעיקר התחלה. זה גם לא נגמר בעת ההקרנה לבוחן הבגרות. אני מבקשת להעלות ביתר שאת למרחב הדיון החינוכי-מקצועי-ציבורי שלנו, כמורים לקולנוע בחמ"ד, את החשיבות הרבה שאני מייחסת להפצת הסרטים, לקיום הקרנה מכובדת של הסרטים להורים, לבית הספר או לכל פורום שרכז המגמה והנהלת בית הספר ימצאו לנכון, כמו גם לשליחת הסרטים הנבחרים לתחרויות סרטי תלמידים בפסטיבלים השונים שמקיימים קטגוריה מסוג זה.

בשלוש השנים האחרונות שבהן זכיתי לרכז את מגמת הקולנוע בתיכון התורני לבנות "פלך" בקריית עקרון זכו סרטי התלמידות בשישה פרסים שונים. מלבד איכות הסרטים והיוצרות הצעירות, נדמה לי שהסיבה העיקרית שכל זה התרחש קשורה לעובדה הפשוטה ששלחנו את הסרטים לפסטיבלים. התחרות מול סרטים של כלל התיכונים בארץ הייתה מרתקת, אבל הצטערתי מאוד שרק סרטים מעטים נוספים הגיעו ממגמות החמ"ד. מדי שנה אנו נחשפים בכנס היצירה השנתי לעשייה מרגשת ומקצועית של סרטים רבים, שלמרביתם זו החשיפה היחידה שיזכו לה. לעניות דעתי זה הפסד גדול לכל הצדדים.

קיימים בארץ כמה פסטיבלים שמתקיימת בהם תחרות סרטי תלמידים. בין היתר יש תחרות כזאת בפסטיבל הסרטים הבין-לאומי בסינמטק ירושלים המתקיים בתחילת כל קיץ, בפסטיבל הסרטים של חיפה המתקיים בסתיו, בפסטיבל דוקאבי בסינמטק תל אביב ובפסטיבל הסרטים החברתי לנוער באפרת, ואלו אינם היחידים. בנושאים שונים, כמו תאונות דרכים, גמילה מסמים או השואה, יש במות וקהלים

על הסרט "על שם סופו"

// אלון ברנד ויוחאי סמט // בוגרי מגמת הקולנוע בישיבת נווה שמואל, אפרת

בעמל רב הפכנו את הסיפור לתסריט כתוב המחולק לסצנות, וכעבור שבועיים כבר היה לנו דראפט ראשון ביד. בכתיבת התסריט עמדנו בפני שאלות משפטיות שחייבו אותנו להתמצא בחוק בנושאים אחדים; למשל: כיצד מנסחים כתב אישום? מה הם כללי ה"הוצאה לפועל"? מהו העונש הקצוב בחוק על מעשי הנער? ועוד.

בימיו הסרט העמיד אותנו בפני אתגרים קשים במיוחד. ראשית, איך נוכל לצלם סצנה בבית משפט? מי יאפשר לנו צילום? לנערים צעירים להפוך אולם בית משפט לזירת צילומים? השופט נועם סולברג אפשר לנו באדיבותו לצלם את סצנת המשפט באולם בבית המשפט. שנית, היכן נוכל למצוא שני לוקיישנים המיועדים לפריצה לילית האורכת שעות רבות של צילום? אמותינו הופתעו לגלות שבתינו-בתינו נבחרו להיות זירת הפשע.

הליהוק העמיד אותנו בפני אתגר קשה נוסף. הרצון לשלב באופן אמין כתבת טלוויזיה בסוף הסרט חייב אותנו ליצור קשר עם מגיש חדשות אמיתי. הגב' שרה בק - כתבת לענייני חינוך בערוץ 2 - נרתמה למשימה, ותרמה מניסיונה בניסוח הכתבה המשודרת.

הופעתו של השחקן הראשי בסוף הסרט כשהוא מבוגר בשלוש שנים חייבה אותנו להשקיע מחשבה רבה בשינוי מראהו של השחקן שבן-יום "הפך" מנער לגבר.

בחיפושנו אחר שם לסרט נזכרנו בדברי חז"ל במסכת סנהדרין: "בן סורר ומורה נידון על שם סופו." הרגשנו כי בעומק הדברים הסרט שלנו מנהל דו-שיח עדין ומתוחכם עם הדרכה זו של חז"ל.

דבריה של כתבת הטלוויזיה בסיומו של הסרט - "לפעמים די בהושטת יד כדי לחולל שינוי גדול" - הם בעינינו בסיס להרבה חשיבה ועשייה חברתית שסרט כזה עשוי להצמיח.

בליל חורף סגרירי ומושלג בבית קפה פריזאי קטן נפרסה יריעת בד לבנה על הקיר ומכשיר משונה הוצב למולה על ידי ז'אן ואוגוסט לומייר. כשהופעל המכשיר, נגלה לעיני באי בית הקפה מחזה שלא ישכחו הם ולא ישכח העולם: רצף תמונות של רכבת הנכנסת לרציף. מחזה זה נשא משמעות רבה מזו שייחסו לו זוג האחים הפריזאים.

מאז ועד היום יוצרים מבקשים לומר את דברם על גבי המרקע. אף אנו, חברי צוות הסרט, ביקשנו לעסוק במצוקה חברתית כלשהי, מאלו שהחברה הישראלית מתלבטת בהן, בתקווה שתעלה אמירה משמעותית לסדר היום החינוכי.

התחלנו להעלות רעיונות בכיוונים שונים. שקלנו אפשרות להפיק סרט על מדיום האינטרנט שהשתלט על עולמם של נערים רבים. הצענו רעיון לסרט המעלה את בעיית העוני. חשבנו אולי לספר את סיפורו של אחד מחברי הצוות - נער עולה מאתיופיה - על קליטתם של ילדי אתיופיה בארץ. רעיונות קמו ונפלו.

יום אחד, בעודנו חושבים להפיק סרט על משפחה במצוקה כלכלית המתמודדת עם קשיי היום-יום, סיפר לנו ד"ר יצחק ברנד, אביו של אלון, סיפור אמיתי ששמע כשהיה מתמחה בלימודי המשפטים במשרדו של השופט צבי טל, סיפור על נער יתום מאב המחליט לשאת בעול הכלכלי שלו ושל אמו ונגרר להשיג את הכסף בדרכים מפוקפקות.

בהמשך הסיפור הגיע הנער להישפט בפני השופט טל, אשר באצילות נפשו וברגישותו השכיל לפתוח לנער פתח של תשובה ושל אמונה ביכולתו לשוב לדרך הישר. חלק זה של הסיפור, המעיד על יכולתו של השופט לחרוג מן "החוק היבש", להאמין בנער קשה-היום ולתת לו הזדמנות לשקם את חייו, הפך את הסיפור למיוחד במינו ובעל אמירה מוסרית שהרגשנו שיש צורך להשמיעה בקול צח וברור. אז ידענו שאנו, כיוצרי סרט, מבקשים לומר את דברנו זה על גבי המרקע. כנערים הבאים מבתי מלאי כל-טוב חשף אותנו הסיפור למצוקה בלתי מוכרת לנו.

מגמת קולנוע בכפר נוער דתי

// גלית שפרינגוט // מורה ורכזת מגמה בכפר הנוער הדתי איילת השחר, רמת הגולן*

אז איך באמת עושים אצלנו סרט?

ביום הצילומים התלמידות מעמיסות על הגב ציוד צילום, הקלטה ותאורה, והכול כבד ומסורבל. הן נוסעות באוטובוסים רבים עד למקום הצילומים. לעתים קרובות מדובר בנסיעה מבית הספר בגולן עד לראשון לציון, לחיפה, או לתל אביב, מקומות מגוריהן. המורים מנדבים את ביתם, את הבעל, את האישה ואת הילדים, והופכים לשחקנים, לנהגים, למבשלים ולפעמים לפסיכולוגים על הסט.

אף שהמגמה נמצאת "בסוף העולם שמאלה" והיא יחסית קטנה וצעירה, אנחנו גאים מאוד בהישגים ובהצלחות של בוגרות המגמה, שסרטיהן זכו בפרסים ובהתעניינות בכמה וכמה פסטיבלים בשנים האחרונות.

הסרט "צו פיוס" של טלי סימנה זכה במקום הראשון לסרט העלילתי בפסטיבל בחיפה בשנת 2008 ובמקום הראשון בתחרות היצירה הצעירה של החינוך הדתי בסינמטק ירושלים בשנת 2009.

הסרט "אני שרונה גבניש" של שרונה ביטאו, זכה במקום הראשון לסרט הדוקומנטרי בפסטיבל בחיפה ב-2008, ומשמש עובדות סוציאליות כבסיס לדיון על דרכי טיפול בין הורים לילדים בעדה האתיופית.

והשנה הסרט "הוריי, סיפור אהבה", סרטן של עדי, שירן, רחלי, נופר והודיה, זכה להיכנס לתחרות הסרטים בכנס ה-14 ליצירה צעירה בחינוך הדתי המתקיים בסינמטק ירושלים. הסרט הוא יצירתן של חמש תלמידות מוכשרות שהחליטו לספר את סיפורן של הרבה מאוד בנות בכפר: סיפורה של דנה, תלמידת תיכון, והתמודדותה עם גירושיהם של הוריה ורצונה להחזיר את הדברים לקדמותם.

אי שם, בתוך הנופים היפים של מושב יונתן ברמת הגולן, הוקם לפני עשר שנים על ידי מדרשת הגולן כפר הנוער הדתי לבנות "איילת השחר". במסגרת המגמות השונות של כפר הנוער קמה לה לפני שש שנים מגמת הקולנוע המניבה בכל שנה פרות, יצירות יפות. זוהי מגמה מיוחדת מאוד, שלומדות בה בנות מיוחדות לא פחות: שילוב של בנות שעלו ארצה במבצעי עלייה מאתיופיה יחד עם בנות מרחבי הארץ. השילוב הזה חושף את הבנות ואת המורים למגוון רחב ומרתק של תרבויות, המוביל ליצירות קולנועיות שונות ומעניינות ומביא לידי ביטוי את קולן הפנימי שלא תמיד נשמע.

תהליך רגיל של יצירת סרט הוא מורכב וקשה לכל יוצר. החיפוש אחר הרעיון לסרט, העיבוד של הרעיון לתסריט והוצאת הסרט מן הכוח אל הפועל מלווים בתהליך ארוך של קשיים פנימיים, לוגיסטיים ויצירתיים. קל וחומר שהדבר מורכב לבנות כמו אלה במגמה שלנו שאצלן יצירה של כל סרט מלווה בקשיים נוספים רבים. הבנות הלומדות בכפר נמצאות הרחק מן ההורים ואינן יכולות להיעזר בהם בצילומי הסרט. אין מי שיסיע, יכין אוכל או ינדב את הדוד בתור שחקן. אי אפשר להשתמש בבית כלוקיישן או לצורך תפאורה לצילומים ועוד.

בנוסף, להרבה מהבנות הלומדות במגמה יש סיפורים אישיים מרתקים ולפעמים כואבים עד מאוד, ולא תמיד קל להן לשתף אחרים בחוויות משפחתיות ואישיות. חולף הרבה זמן עד שאנחנו, המורות, מצליחות לקלף את השכבות ולהגיע אל שורש העניין. אבל ברגע שהשכבות מתקלפות, נחשפות יצירות דוקומנטריות ועלילתיות כנות ועוצמתיות. העבודה של התלמידות על הסרטים לימדה אותנו, המורים, שמדובר לא רק ביצירה קולנועית. השימוש במצלמה הופך להיות אמצעי לתקשורת ולנגיעה בבעיות שלא היו עולות ללא המצלמה.

* כפר הנוער הדתי לבנות איילת השחר נקרא על שם איילת השחר הי"ד הזכורה לטוב, בתם של חנה והרב יצחק לוי שנרצחה בפיגוע רצחני של מכונית תופת סמוך לשוק מחנה יהודה בירושלים לפני כ-10 שנים, ב-ד' במרחשוון התשס"א (2.11.2000).

”הוריי, סיפור אהבה”

// עדי שלמה // במאית הסרט // בוגרת מגמת הקולנוע בכפר הנוער איילת השחר

עבדתי עם אנשי צוות ועם שחקנים מדהימים ושלוש שנים עם מורות קשובות ותומכות שהיו לי לעזר והביאו אותי ליצירה משלי. נשאר לי רק לומר “תודה רבה!”.

צוות הסרט: עדי שלמה, שירן דחבש, רחלי בוסקילה, נופר אמרם והודיה כלפון.

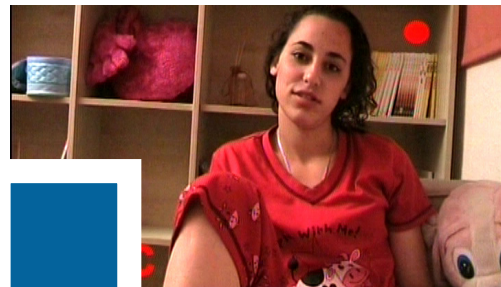
מורות המגמה: רכזת מגמה ומורה עיונית - גלית שפרינגוט; מורה מעשית - יפעת בורנשטיין.

הרעיון התחיל מרחלי בוסקילה (המפיקה) שסיפרה לנו על הגירושים של הורי כמה בנות שהיא מכירה. חשבנו שפרדה וגירושים של הורים הם סיפור שקורה ביום-יום ושזה נושא שהרבה בני נוער עוברים ולא תמיד יודעים איך להתמודד אתו.

היה לנו חשוב לכתוב את הסיפור דווקא מנקודת מבטה של נערה בגילנו, גיל שהוא בדיוק המעבר בין הילדות לבגרות, בין הבית ליציאה ממנו. הביטוי שחזר המון בזמן כתיבת התסריט היה “איך לצמוח ממשבר?”. לרעיון הסופי הגענו יחד כל הבנות, ואת שם הסרט הציעה המורה שלנו לקולנוע (יפעת) כשם זמני. עם הזמן התחלנו לאהוב את השם והמשכנו עם זה.

קשה להיות במאית; הדבר דורש הרבה כוחות נפשיים ופיזיים. וכמו בכל קבוצה גם לנו היו חילוקי דעות ומריבות, אבל היו לנו גם רגעים של כיף וצחוק. העשייה הייתה קשה וכיפית כאחד! לפעמים, ברגעים של לחץ ומשבר, רצייתי לעזוב הכול, אבל ידעתי שיש לי אחריות והצוות שלי תלוי בי.

בתור במאית היה חשוב לי לשמוע את הדעות של השחקנים ושל הצוות שעבד אתי. אהבתי לשמוע מה הם מציעים, מה הם חושבים, מה נראה להם שצריך להוסיף לסצנה. בסופו של דבר ההחלטה הייתה שלי, ובחרתי מה שנראה לי נכון.

איך סרט נולד? כמו תינוק!

// רבקה שמעוני // כוגרת מגמת התקשורת באולפנית אורט טבריה

לראיין שחקנים המספרים את סיפור חייהם ובאמת הסיפור שנתת בפיהם איננו סיפור חייהם. כך יוצא שאין לנו יתרון האמינות שיש בסרט דוקומנטרי ואין לנו יתרון המשחק שיש בסרט עלילתי.

למרות הקשיים הרבים החלטנו שאיננו מוותרות ואנו לוקחות את הסרט הזה כאתגר ועושות אותו בצורה הטובה ביותר. ואכן התגברנו על הקשיים בנחישות וברגישות, והתוצאה הסופית מונחת לפניכם.

כדי להכניס אתכם לעניינים להלן תקציר קטן של הסרט: הסרט מביא את סיפורה של הדס, נערה כבת 17 וחצי, החולה במחלת הסרטן. הדס מספרת בגילוי לב על הרגעים הכואבים, על הקשיים ועל ההתמודדות היום-יומית עם המחלה. במהלך הסרט הדס פוגשת את יונתן, נער שאף הוא מתמודד עם מחלת הסרטן. בסרט מוצגת החברות המיוחדת הנוצרת ביניהם: הקשיים שהיא מולידה ובעיקר היופי והפשטות שלה. זוהי חברות שאינה בנויה על היופי החיצוני, על הכיף ועל ההנאה ביציאה יחד למועדונים, לקולנוע ולמסעדות. זוהי חברות הבאה מהמקום הכי אמיתי וטהור, "אהבה שאינה תלויה בדבר".

ועכשיו נעבור לעבודה בשטח... כיוון שאנחנו צוות של שתי בנות בלבד, הייתי צריכה להסתדר רק עם אדם אחד - עם רותם, הצלמת והמפיקה. כמה פשוט, ובכל זאת מסובך! אתם יודעים מה אומרים? במקום שיש בו שני יהודים יש שלוש דעות...

וככה זה היה אצלנו. בהתחלה לא הסכמנו על שום דבר, לא על הנושא, לא על הז'אנר, ולא על השחקנים, ובקיצור - שרר בינינו חוסר הסכמה כללי. אבל לאט לאט, ואחרי כמה שיחות בינינו, הבנו שאמנם הדברים עומדים להיות מסובכים, אבל עד כמה מסובכים - זה תלוי רק בנו. החלטנו שמעכשיו כל אחת קודם מקשיבה באמת לחברתה ולדעותיה.

ומכאן הייתה הדרך פשוט סלולה: הדברים דפקו כמו שעון. מצאנו נושא, מצאנו שחקנים, וימי הצילום עברו בצורה מהנה וכיפית ולא מתוך תחושה של כורח וחובה. במקום שבו אני נתקעתי היא השלימה אותי, ולהפך. מצאנו שהעבודה

אני מאמינה שמאחורי כל סרט יש סיפור שלם. הנה אפוא הסיפור שמאחורי הסרט שלנו, "עוד לא אהבתי די".

אינני יודעת איך זה הלך אצלכם, אבל אם חשבתם שהיה לנו נושא נבחר, בנוי ומתוכנן עד לפרטי הפרטים, כזה שרק מוכן לצאת לאוויר העולם, אז זהו ש...לא.

הנושא שלנו התגלגל ועבר תהפוכות רבות עד שהגענו לתוצר הסופי. בהתחלה בכלל התכוונו לעשות סרט רגיל, דוקומנטרי קלאסי. כאן המקום להבהיר: עשינו סרט מעורר מחלוקת. לא בצורה שאתם חושבים. התוכן היה בסדר, אבל מה? אף אחד לא ידע להגיד לנו איזה ז'אנר (סוגה) הוא. המורה אמר - "דוקו דרמה", הבוחנת - "עלילתי", ואילו המפקחת - "מוקומנטרי". ואנחנו? לנו לא היה אכפת, העיקר שיש סרט, והעיקר שהוא יצא טוב.

מה זה "מוקומנטרי", אתם שואלים? האמת היא שעד לפני יום גם לי לא היה שום מושג. אז איך קרה שעשינו סרט בלי לדעת אפילו מהי הסוגה שלו? בשביל זה צריך לחזור ממש להתחלה.

כשניגשנו, רותם ואני, לבחירת נושא לסרט הגמר, ישבנו עם עצמנו וחשבנו: מה בעצם אנחנו רוצות מהסרט הזה? כיף והנאה? ציון בגרות? סתם להעביר את הזמן? בסוף הגענו למסקנה ששתינו באמת רוצות לעשות סרט ממקום אמיתי, סרט עם אמירה, עם מסר לחיים; סרט שנתחבר אליו. אבל יותר מזה רצינו סרט שידבר אל אנשים וירגש אותם. בבית הספר שלנו - אולפנית טבריה - הדגש הלימודי הוא בעיקר על עשיית סרטים דוקומנטריים, המציגים סיפורי חיים של אנשים. אני מוצאת שזה מרגש יותר מכל סרט עלילתי. אך כיוון שלא היה לי סיפור חיים כזה, ובנוסף רציתי לביים שחקנים כמו בקולנוע ממש, הוחלט לעשות סרט עלילתי המוצג בצורה דוקומנטרית.

ההתלבטות העיקרית שלנו הייתה אם באמת כדאי לעשות סרט מז'אנר כזה (להזכירם אז עוד אפילו לא ידענו מה זה הז'אנר הזה, ובוודאי לא ידענו שיש לו שם), כי הוא לא עלילתי ולא דוקומנטרי, משהו שהוא כביכול באמצע ועקב כך מציג קושי מסוג שונה. הקושי הוא שאתה צריך כביכול

מאחורי הקלעים של הסרט "אדיס וואי" (דרך חדשה)

// ליטל בר נוי // עורכת הסרט // בוגרת מגמת
קולנוע בתיכון התורני לבנות "פלך" בקריית עקרון

אחרי ששרה (הבמאית) סיפרה לנו לראשונה את הסיפור, שאלנו את עצמנו שאלה שתישאל שוב ושוב במהלך העבודה על הסרט: כיצד אפשר לצמצם סיפור על משפחה, על רצח ועל סודות לסרט קצר באורך של 15 דקות?

אף אחת מאתנו, גם לא שרה, לא ידעה כיצד להתחיל לשבור את חומת השתיקה שמשפחתה של שרה בנתה במיומנות במשך 17 שנים מסביב לסיפור הרצח הקודר הזה. הקושי הראשוני שהיה לנו הוא הכניסה לבית זר והצגת השאלות שאיש כמעט אינו מעוניין לענות עליהן.

אך ההתעקשות של שרה לשאול את השאלות ולא לנוח עד שתקבל תשובות היא זו שהצליחה להוביל אותנו דרך המכשולים האלה. ההתעקשות הזו היא הכוח שסחף אותנו להשקיע מאמצים אדירים (כלכליים ונפשיים) בהפקת הסרט הזה, רק כדי לנסות ולהבין.

בתחילת העבודה היינו כמעט זרות זו לזו. שרה אמנם הייתה חברה קרובה מאוד של שרה אסרסה (הצלמת), אך ספיר (המפיקה) ואני (העורכת) היינו חברות לספסל הלימודים המחפשות סיפור מעניין לסרט הגמר של המגמה. אולי השעות הרבות שבילינו יחד, ואולי האישיות הייחודית של כל אחת מבנות הקבוצה, גרמו לכך שבמהלך העבודה למדנו להכיר זו את זו ונוצרה בינינו חברות אמיתית.

דווקא מתוך הכאב נוצרה האהבה.

זה למעשה כל הסיפור. כשהתחלנו לעבוד על הסרט חשבנו שהוא יספר סיפור עגום של רצח ואלימות, אך בעצם הוא עוסק, יותר מכול, באהבה.

המשותפת בינינו הופכת את עשיית הסרט לקלה וטובה יותר.

הפגישה הראשונית עם השחקנים הייתה פשוט אהבה ממבט ראשון, כלומר אהבה שלנו אותם. בהתחלה היה קושי מסוים לגרום לדמויות להיראות אמיות, כיוון ששני השחקנים שלנו בריאים והם משחקים נער ונערה חולי סרטן. פתרנו בעיה זו על ידי בחירת שחקנים שמבחינה חיצונית דומים לילדים חולים.

למזלנו מצאנו את הדס - תלמידת תיכון, נערה מדהימה, שהסכימה גם להסתפר בשביל הסרט וגם לשחק בצורה חיה, אמיתית ומרגשת ילדה חולת סרטן - ואת אמיר, בחור בן 19 המתנדב בשנת שירות בעיר טבריה, לפני השירות הצבאי שלו.

אף שנתתי לשחקנים הוראות בימוי, עצות והדרכה כיצד עליהם להיכנס לדמויות, העדפתי פעמים רבות לאפשר להם להיות מקוריים ויזומים, כדי שהדברים לא יצאו מלאכותיים מדי. שמחתי לגלות שהם נכנסים לדמויות בצורה נפלאה ואף תורמים רעיונות המשפרים את הסרט בצורה משמעותית.

העבודה הייתה קשה ומפרכת, אך עם הדס ועם אמיר היא הפכה למדהימה ומרגשת. הם נכנסו לתפקיד בצורה אמיתית וחיה מאוד, וגרמו לנו להתרגש כל פעם מחדש. אני שמחה להגיד שנהנינו באמת מכל רגע.

לסיום כמה דברים חשובים להבהרה: הסרט כולו מבויים, המצאה, פרי הדמיון הקודח של רותם ושלי. הסיפור אמיתי, בדיוק כמו כל סיפור אגדה אחר. מטרתנו הייתה להציג את החיים שמאחורי מחלת הסרטן, את הרגעים הכואבים והקשים, אבל גם את הרגעים השמחים והמיוחדים, להראות איך אפשר לחיות חיים אמיתיים בשגרה קשה וכואבת כל כך. הסיפור של הדס הוא הסיפור של כולנו: איך, למרות הכאב והקשיים, לא מוותרים וממשיכים בחיים.

תקצירי הסרטים שעלו לגמר // התשע"א

ואולי לא (עלילתי) // אולפנת צביה, אשקלון

הדס, נערה מגוש קטיף, מחליטה לצאת לבדה מהגוש כשבוע לפני הפינוי. את הפינוי היא רואה בטלוויזיה בבית דודיה. היא מנסה להתקשר לביתה ולשאול בשלום אחיה והוריה, אך אין מענה. הדוד הצופה עמה במרחש מצדיק את הפינוי. כל זה משאיר את חותמו בנפשה הפצועה של הדס.

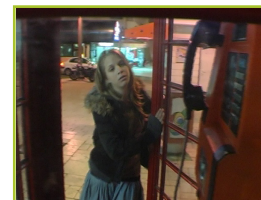
הוריי, סיפור אהבה (עלילתי) // כפר הנוער לבנות איילת השחר, רמת הגולן

דנה, תלמידת תיכון, מקבלת לבצע כשיעורי בית במגמת הקולנוע תרגיל בנושא "הוריי, סיפור אהבה". הכעיה של דנה היא שלא נשאר סיפור ולא נשארה אהבה בין הוריה. הוריה מתגרשים, ודנה לומדת לחיות עם המציאות החדשה.

כבלים מודרניים (עלילתי) // אולפנת להב"ה, קדומים

נעה, נערה החיה במציאות המודרנית, מבלה את מרבית זמנה מול המחשב, הטלפון הנייד ושאר טכנולוגיות התקשורת. גם הוריה עסוקים רוב הזמן מול המחשב ואינם מתפנים להקשיב למצוקתה. במהלך הסרט נעה עוברת מהפך המעורר בה שאלות קיומיות.

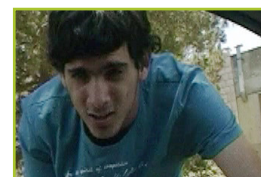
מלחמה שחורה (תיעודי) // קריית חינוך גרוס, קריית גת

הסרט מספר את סיפורה של להקת נוער אתיופי מקריית גת בשם K.G.C. באמצעות סיפורה של הלהקה אנו נחשפים לקשיי הקליטה של הנוער האתיופי בארץ המבטא את מחאתו באמצעות המוזיקה.

על שם סופו (עלילתי) // ישיבת נווה שמואל, אפרת

נער שאביו נפטר ומשפחתו ענייה, נסחף אחר דודו לחיי פשע. הוא עומד לדין על השתתפותו בשוד ובפציעת אדם. הקשר שלו עם הפצוע שולח אותו לדרך ארוכה של תשובה.

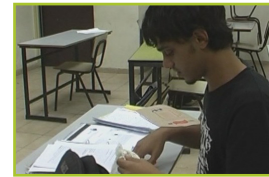
צעד אחד מגן עדן (עלילתי) // אולפנת קריית ארבע

אורי, ילד יתום מאב, מתקרב לגיל הבר-מצווה ומרגיש בחסרונו של אביו שנפטר. הוא פוגש בגבריאלי, גבר מסתורי המתנדב להכין אותו לקריאה בתורה. אך גבריאלי מסרב לפגוש את אמו ומעורר בכך את חשדנותה.

עד מתי? (עלילתי) // מדרשיית נעם, קריית יעקב הרצוג, כפר סבא

חברות קרובה עומדת למבחן כשאחד החברים מידרדר לסמים. כוונות טובות ופנייה לגורמים מטפלים יוצרות קרע בין שני החברים.

השתקפות (עלילתי) // אולפנת אמונה לאמנויות, ירושלים

תהל, נערה בת 18, מתמודדת עם פטירת אחותה התאומה עדן בנסיבות טראגיות. היא עוברת מסע של גילוי אישי ביחסים המורכבים שחוותה עם אחותה התאומה ועם משפחתה.

איך אתה נוהג? (עלילתי) // אולפנת עפרה

נערה מאבדת סכום כסף שניתן לה על ידי הוריה לצורך לימוד נהיגה ונאלצת לעבוד כדי להשיגו מחדש, וכך היא לומדת מהי אחריות אישית.

בכל מחיר (תיעודי) // אולפנת צביה, ירושלים

הסרט מביא את סיפורן של בנות המאחז ב"רמת מגרון", סיפור של התמודדות עם תנאי מחיה קשים, עמידה מול הורים שמתנגדים ואף התמודדות עם הפינוי.

עד החתונה (תיעודי) // אולפנת צביה, ירושלים

"בהתחלה, כשהיא חזרה בתשובה, חשבתי שזה יעבור לה...".
ענבר חזרה בתשובה בגיל 14, וזהו ערב חתונתה עם בניהו מאלון מורה. מערכת היחסים העדינה אך מורכבת ומלאת ההומור עם אמה החילונית נמצאת במרכזו של סרט זה.

הכול בראש (תיעודי) // ישיבת נעם, ירושלים

זהו סרטו האישי של ישראל קוג'נסקי, תלמיד מגמת קולנוע המתמודד פעם נוספת עם מחלת הסרטן ששבה ופקדה אותו בעת עשיית הסרט, לאחר שחלפו ארבע שנים מאז שניצח אותה לראשונה.

אדיס וואי (תיעודי) // התיכון התורני לבנות פלך, קריית עקרון

חמושה במצלמת קולנוע יוצאת שרה, נערה ממוצא אתיופני, למסע של גילוי וחשיפה של סודות משפחתיים מן העבר בעקבות אביה שנרצח 15 שנה קודם לכן על ידי בן משפחה אחר.

משאלה אחת קדימה (עלילתי) // אולפנת אורות, מודיעין

איתי מופתע לגלות שהמשאלות שלו לקראת השנה החדשה מתגשמות כולן באורח פלא. אולם מה אפשר לעשות עם משאלת המוות שביקש עבור יריבו יובל?

עוד לא אהבתי די (עלילתי) // אולפנת אורט, טבריה

הסרט מתאר את מערכת היחסים הנוצרת בין הדס ויהונתן, שני בני נוער המתמודדים עם מחלת הסרטן. האם מחלתם תעצור את האהבה? הסרט עשוי בז'אנר המוקומנטרי.

בתי הספר שהגישו סרטים // התחרות ה-14 ליצירה צעירה

מחוז מרכז //

- תיכון אמי"ת בנות, רחובות
- תיכון אמי"ת רננים, רעננה
- אולפנת השומרון, אלקנה
- תיכון ריגלר, נתניה
- אולפנת צביה, רחובות
- נתיב האולפנא, ראשון לציון
- תיכון תורני לבנות פלך, קריית עקרון
- ישיבת כפר גנים, פתח תקווה
- אולפנת בנ"ע ישרון, פתח תקווה
- מדרשית נעם, קריית יעקב הרצוג, כפר סבא

מחוז צפון //

- ישיבת אורט, טבריה
- אולפנית אורט, טבריה
- אולפנית המתמיד, קריית שמונה

מחוז תל אביב //

- ישיבת בר אילן למדעים ולאמנויות, תל אביב
- ישיבת בנ"ע קריית הרצוג, בני-ברק
- תיכון בית וגן, בת ים
- האולפנה למדעים ולאמנויות נווה שרה הרצוג, בני ברק
- אולפנת צביה, הרצליה

מחוז דרום //

- אולפנת צביה אשקלון, אשקלון
- תיכון אמי"ת, קריית מלאכי
- אולפנת אמי"ת, באר שבע
- קריית חינוך גרוס, קריית גת
- מקיף ב' רוגוזין, אשקלון

מחוז התיישבותי //

- אולפנת נווה דקלים, גבעת וושינגטון
- אולפנת שבי רחל, נווה דניאל
- אולפנת להב"ה, קדומים
- ישיבת נווה שמואל, אפרת
- כפר הנוער הדתי איילת השחר, רמת הגולן
- ישיבת בנ"ע תקוות יעקב, שדה יעקב

מחוז חיפה //

- ישיבת קריית אתא

מחוז ירושלים //

- אולפנת אמי"ת נגה, רמת בית שמש
- אולפנת בנ"ע אורות מודיעין, מודיעין
- ישיבת בנ"ע לפיד מודיעין, מודיעין
- אולפנא קריית ארבע
- אולפנת עפרה
- ישיבת קול מבשר, מבשרת ציון
- אולפנת מעלה לכונה

מנח"י //

- מדרשיית עמליה, ירושלים
- אולפנת צביה, ירושלים
- אולפנת אמונה לאמנויות, ירושלים
- ישיבת נעם, ירושלים

רשימת הסרטים שעלו לגמר

// סרטים עלילתיים

עוד לא אהבתי די
// אולפנית אורט, טבריה

כבלים מודרניים
// אולפנת להב"ה, קדומים

ואולי לא
// אולפנת צביה, אשקלון

עד מתי?
// מדרשיית נעם, קריית יעקב הרצוג, כפר סבא

הוריי, סיפור אהבה
// כפר הנוער לבנות איילת השחר, רמת הגולן

משאלה אחת קדימה
// אולפנת בנ"ע אורות מודיעין, מודיעין

צעד אחד מגן עדן
// אולפנת קריית ארבע

על שם סופו
// ישיבת נווה שמואל, אפרת

איך אתה נוהג
// אולפנת עפרה

השתקפות
// אולפנת אמונה לאמנויות, ירושלים

// סרטים תיעודיים

מלחמה שחורה
// קריית חינוך גרוס, קריית גת

בכל מחיר
// אולפנת צביה, ירושלים

אדיס וואי (דרך חדשה)
// התיכון התורני לבנות פלך, קריית עקרון

עד החתונה
// אולפנת צביה, ירושלים

הכל בראש
// ישיבת נעם, ירושלים

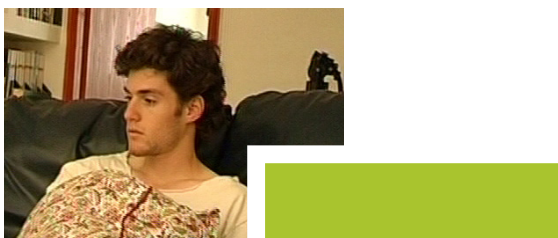

שמות המורים שהשתתפו בוועדות המיון של סרטי הגמר // בתחרות היצירה הצעירה לשנת התשע"א

רבקה אימבר // מורה במגמת הקולנוע באולפנת אוריה, גוש עציון
דני ביבנס // מורה במגמת התקשורת באולפנת צביה, עפולה
עמיחי גרינברג // מורה במגמת הקולנוע בתיכון עירוני ב'–ג' (צייטלין), תל אביב
משה הרשטיק // מורה במגמת הקולנוע באולפנת נווה דקלים, גבעת וושינגטון
שי ולדמן // מורה במגמת התקשורת בישיבת כפר גנים, פתח תקווה, ומדריך ארצי
טל טביומי // מורה במגמת הקולנוע בישיבה למדעים ולאמנויות בר אילן, תל אביב
נורית יעקבס ינון // מורה במגמת הקולנוע בתיכון התורני לבנות פלך, קריית עקרון, ומדריכה ארצית
אפרת כהנא // מורה במגמת התקשורת בתיכון דרור, ירושלים
יובל לנגזם // מורה לקולנוע בישיבת קריית הרצוג, ניר גלים
אור מנחם // מורה במגמת הקולנוע בישיבת נווה שמואל, אפרת ומדריכה ארצית
גלית שפרינגוט // מורה במגמת הקולנוע בכפר הנוער לבנות איילת השחר, רמת הגולן
מאיר תורג'מן // מורה במגמת התקשורת בישיבת בני עקיבא, נתניה.

תודה לכל המורים הללו שהשתתפו בוועדות.

אנו מודעים לטרחה הכרוכה בפינוי יום ובהגעה לירושלים כדי לצפות יום שלם בסרטי תלמידים, אך אנו מודעים גם ללימוד הרב שאפשר להפיק מהצפייה בתוצרי תלמידים מרחבי הארץ. לכן אנו מזמינים מורים נוספים בתחום ההוראה המעשי להצטרף למיונים בשנים הבאות. מי שמצביע – משפיע!

בגרות מהסרטים

// מעניקי הפרסים

פרס ראשון לסרט העלילתי: מכללת ליפשיץ, ירושלים

פרס ראשון לסרט התיעודי: הקרן ע"ש בילוי-ה, מעוז לחינוך חברתי ערכי

פרס תלמידי מגמות התקשורת: "מעלה" - המרכז לציונות דתית

ציון לשבח: בית ספר לקולנוע "מעלה"

פרס הצילום: "האוזן השלישית"

פרס התסריט: בית ספר לקולנוע "מעלה"

פרס ראשון למגמה מצטיינת: חברת "מעגל סגור"

פרס הגולשים על שם אדיר זיק ז"ל: ערוץ 7

פרס העריכה: אולפני סאונד די'בי'

// ועדת השיפוט

הגב' נטע אריאל // מנהלת בית הספר לקולנוע "מעלה"

הגב' דנה גובי // מנהלת שירות הסרטים הישראלי

הגב' ורדית זיק // עובדת סוציאלית

הפקה: רויטל זיוון // אחראית פרסומים: בת שבע סיאני // עריכה לשונית: דליה לאופר

// עיצוב וסדר: סטודיו "שחר שושנה" //

הוצאה לאור: גף הפרסומים, משרד החינוך

מינהל החינוך הדתי, הפיקוח על לימודי התקשורת, הקולנוע והאמנויות